

Izhaja v teden nedelj in praznikov
vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani,
Frančiškanska ulica št. 6, 1. nadstr.,
Učiteljska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Reklamacije
za list so poštne proste.

NAPREJ

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke

Stev. 11.

Cilji mirovnih pogajanj.

Mirovna pogajanja v Brestu Litovskem se nadaljujejo. Rok za pridruženje entitentnih držav je potekel, gre torej za pogajanja za separaten mir z Rusijo, oziroma z ruskih državami. Povdarijati moramo besedo »z državami«, ker so prišli k pogajanjem poleg delegatov ruske vlade, tudi zastopniki samostojnih dežel Rusije. Zastopniki ukrajinske rade so že dosegli v Brest Litovsk, zastopniki Litve so svoj prihod že naznani.

Za nas gre v prvi vrsti za to, da smo si na jasnen, kak cilj naj ima separaten mir. Seveda hočemo splošen mir. Ali smemo, oziroma ali moramo biti vsled tega proti separatnemu miru z Rusijo? Splošno ljudsko mnenje v Avstriji meri na to, da pridemo zaenkrat do separatnega miru z Rusijo, da vsaj na eni strani prenella grozovito prelivanje krvi. Če skleneemo z Rusijo mir, bo vendar tudi ententa sprevidela nesmiselnost nadaljnega klanja ter bo morabiti podala roko za sporazumen mir. Večina avstrijskih narodov stremi po miru na podlagi sporazuma; le nekaj nacionalističnih hujšačev in ideologov je za nadaljevanje vojne do zmagovalca konca. Večina ljudstva pa ne veruje na zmagovite konec in ga tudi ne mara.

Nemškonacionalnim šovinistom a la Wolf in nacionalističnim ideologom pomeni že dvom o zmagovitem miru izdajstvo in hudo delstvo. Pri polnih lonceh se lahko govorji o vztrajaju in o čakanju na zmago. Drugače pa je pri onih, ki imajo prazne lonce in glavo polno skribi za bodočnost. Vsi želimo, da strahote vojne že enkrat prenehajo in da se strašno klanje več ne ponovi. Konec vojne in poroštvo za trajen mir pa nam more prinesi le mir na podlagi sporazuma — to je prepričanje velike večine našega ljudstva. Hujšači in ideologi hočejo zagotoviti mir na ta način, da se sovražnika, zlasti Anglijo vrže na tla ter zavaruje s »strategičnimi« mejami državo pred novimi napadi. Razum tega hočejo tudi vojno odškodnino. Da se doseže tak cilj, bi morala biti zmaga tako odločilna, kakor si skoraj ne moremo predstavljati; kajti na zmago vsled oprešanja entente pa ni misliti, ker so v tej smeri centralne države na slabšem. To pa je glavna točka pri pogajanjih v Brestu Litovskem. Tam je glavni faktor Nemčija. Kakor nam velejajo razmere, bi zastopniki Avstro-Ogrske moral stremeti po sporazunem miru, kajti Avstro-Ogrska je miru veliko bolj potrebna kakor Nemčija. Je-li pa zastopniki Nemčije neomejeno delujejo za sporazumen mir, ne vemo.

Če je kedaj veljal pregovor, da se ob enem ne more jahati na dveh konjih, potem velja to glede mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem. Stremeti po sporazunem miru in po zmagovitem miru ob enem ni mogoče. Rusi izjavljajo, da bi ne bila le felonija, ampak tudi velika nevarnost, če bi se hotelo sporazumen mir, zraven pa mislilo na prisiljen mir. To bi utegnilo imeti posledico, da bi sploh do nobenega miru, ampak nasprotno. Rusija brez dvojna potrebuje mir in za sedaj ne pomenja izdatne vojaške nevarnosti. A graditi na tej okolnosti upanje na znagovit ali prisiljen mir bi bilo ne le izdajstvo, storjeno na ruski revoluciji, ampak bi moglo tudi dovesti do tega, da se danes razdrojeni ruski narodi strnejo k skupnemu odporu. A neglede na to — Rusija se bo v doglednem času zopet konsolidirala. V državi, kakor je Rusija, z neizcrpnimi pomožnimi viri, je to mogoče; dokazuje nam to prevojenje Rusije po vojni z Japonsko. Če bi centralne države ali Nemčija izkoristile sedanj počitaj Rusije, bi se to v enem desetletju lahko bridko maščevalo. Ogrožalo bi to ne le prihodnji splošni mir, ampak bi dalo povod za enako nevaren položaj, kakor smo ga imeli pred svetovno vojno. V obili sovražnikov, ki obdajajo centralne države in zlasti Nemčijo, moramo stremeti, da si pridobimo prijateljev, kajti celega sveta ni mogoče premagati z vojno umetnostjo in z dovršenimi tehničnimi sredstvi, za katera zmanjkuje snovi. A če bi to tudi bilo mogoče, ne moglo bi se živeti sredi narodov, ki bi mislili le na maščevanje.

Ne samo načelo, tudi pamet sama zahteva, naj bo cilj mirovnih pogajanj z Rusijo splošen sporazumen mir, četudi bi oslablost Rusije zaspovedala imperialistično navdahnjene duše k zmagovitemu miru. V tem oziru ne sme biti omahljivosti. Nam v Avstriji se sicer ni bati, da bi prišla na površje zahteva po zmagovitem miru. Težko, pretežko smo trpeli in še trpimo na posledicah vojne. Vsak nadaljnji dan vojne nam seka nove rane.

Drugache je, kakor se zdi, v Nemčiji. Nemčija je vstopila v vojno z geslom obrambe domovine. Nemški vojaki se bojujejo za to geslo sijajno in heroično. A sme li se obrambna vojna izpremeniti v napadalno vojno? Nič besediljenja: prilastitev dežel kake države, ki se vsled stresljave revolucije ne more braniti, bi ne bila, če tudi to zahteva nekoliko plenitnašev, nič drugega nego prikrita aneksija. To se mora jasno povedati.

Kdor je za sporazumen mir, kdor je za trajen mir, ne samo za pavzo oboroževanja, tega ne sme zapeljati obljubljen, a še ne izvojevan zmagovit mir. Naj vojni hujšači še tako tulijo, Avstrija bi po sedanjem vojni ne prenesla pavze za oboroževanje. Če je to v Nemčiji drugache,

potem mora ona napraviti svoj račun, sicer bi je mi pokvarili bilenco. Cilji mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem mora biti za nas — mir na podlagi sporazuma.

Brez obrekovanja ne gre.

Kadar se izproži pri nas na Slovenskem kakšna pametna misel, je vedno slovensko liberalno glasilo »Slovenski Narod« med tistimi, ki jo ovirajo in mesarijo kakor divjaški krvnik svojo žrtv. To leži v njegovem nepozitivni naravi. Ni mu do resnice, ni mu do stvari, ni mu do poštenosti: vptje, razdiranje, hujškanje in nepošteno blatenje vseh plemenitih ciljev demokratizma in onih, ki se z dušo svojega prepranja zavzemajo za demokratost, v tem primeru za demokratizacijo deklaracijskega programa, to je vsa njegova modrost. Tragičen konflikt je to!

Sponimamo še enkrat na bivanje boljševikov na Češkem. Že takrat je ta list, če se ne motimo, poročal o stvari, češ da so bili boljševiki v zvezi s policijo. Stvar se je bila takrat popolnoma pojasnila in boljševiki so bili čisti. Danes pa »Slovenski Narod« zopet pogreva tiste stare laži. Ali je to komedija ali zlobnost, o tem naj sodijo čitatelji sami. Mi trdimo lahko le to, da tak politični boj ni pošten in je naperjen izkrijučno proti demokraciji, proti ljudskim pravicam. In to imenujemo boj za deklaracijo!

Jugoslovanska socialna demokracija je precizirala svoje stališče dovelj jasno tudi na pram deklaracijskemu vprašanju. Mi zahtevamo narodno avtonomijo, v kateri bodo imeli narodi, ljudstvo enakopravnost. V ta namen smo tudi zahtevali na strankinem zboru oživitev avstrijske internacionale in delamo v tem zmislu, ker ne moramo zastaranih hrvaških in čeških prav, in sicer avtonomijo, ki zajamči narodom, ljudstvu posameznih manjinskih narodov avtonomistične pravice. Če hočemo imeti avtonomijo, potem mora biti taka, da v njej prihaja res narod, ljudstvo do veljave, ne pa le par imovith stavov, kakor se je na primer to zgodilo v kranjskem deželnem zboru. Kaj nam pomaga avtonomija, če v njej ljudstvo nima pravic, če se zbarakira »boljši« ljudje za stara prava in potem zatrjava narod, ljudstvo, tako kakor to delajo sedaj naši domači in tuji mogenci. Prav zaditega zahteva socialna demokracija, da se izvede demokratična avtonomija, čemur je pa potreba združiti vse demokratične elemente v državi, da dobri zahteva realno podlago, da ima sigurno zaslonko in je izraz prebivalstva vseh narodov in se realizira po volji teh narodov.

Kaj pa nam preti, če obvelja stališče »Slovenskega Naroda«? Vsi dogodki kažejo, da vladajo misli nekaj ukren ti v tem pogledu. Že vnaprej se bojimo, da bo tisto le polovično in mnogo jih bo, ki bodo zadovoljni tudi z drobitnimi cami in nastal bo razkol, ki utegne silno škodovati pravčni zahtevi po avtonomiji.

Zarad tega, kar smo navedli zgoraj, je torej naše stališče popolnoma pravilno in bi ga morali vsi pošteni borilj za avtonomijo pozdravljati, ker je naše strememenje mnogo širše in ima več jamstva za realizacijo avtonomije narodov. Mi hočemo, da se avstrijska internacionala oživi in priporoči kot demokratična politična sila k izvedbi narodne avtonomije. V Avstriji je le ta pot do poštenje narodne avtonomije mogoča, to naše sodelovanje pomeni več nego drugo. Namesto, da bi upoštevali naše strememenje, ki je namenjeno res narodu, pa nas obrekajo. To je tragičen konflikt, ki razdira, namesto da bi pospeševal delovanje za avtonomijo narodov in pozdravljati, če se zahteva po narodni avtonomiji postavlja na širšo in sigurnejo podlago.

To ni naše geslo! Naše geslo je, zdržimo vse, kar stremi po osamosvojitvi narodov. Obrekovanja pa ne zdržujejo in pričajo o nerestnosti

Deseti strankini zbor.

(Dalje.)

Sodrug Petean: Izvršitev politične organizacije je nujna potreba: Vsi naši današnji sklepi, bodo brez uspeha, če ne izvedemo dobro politično organizacijo, ki ji bo dolžnost in nalog, sirliti politično zavest med našim delavstvom; da bode vsak naš pristaš sposoben s svojo glavo razmotriti politična vprašanja. Ako sprejetete predlagani organizacijski regulativi, napravite s tem podlago in obliko naši politični organizaciji. S stranknim davkom, damo stranki sredstva za njeno delo. Ne bomo nabirali kapitala za kupovanje glasov pri volitvah po zgledu meščanskih strank. Mi potrebujemo sredstev za agitacijo, za izobraževalno delo. Brez denarnih sredstev je vsako delo nemogoče. Kar se tiče forme organizacije, se ne strinjam s sodr. dr. Tumom, ki hčete naše organizacije strokovne in politične ločiti, ker vidi, da je to združenje privelo do 4. avgusta. Sem drugačnega mnenja in mislim, da bo treba ravno v strokovne organizacije zanesti več socialističnega duha in socialistične izobrazbe. Delavec, ki pristopi v strokovno organizacijo, ne sme to storiti samo radi hujne koristi, zvišanja plače in skršanja delovnega časa, temveč se ga mora prepričati, da je strokovna organizacija, bojna in razredna, ki ima namen delavstvo osvoboditi izpod kapitalistične sužnosti ter ga napraviti svobodnega in enakovrednega človeka. Ako bi ta zavest vladala v strokovnih

organizacijah, namesto oportunitizma, bi do 4. avgusta ne bilo prišlo. Zato pa je naša dolžnost, da naše organizacije izpopolnimo ter jih pripravimo sposobne za vsak boj: Veliko dela načaka, ki ga bomo morali izvršiti. Zanemarjati ne smemo naših slovenskih delavcev, na Koroskem in zgornjem Stajerskem, kjer je na tisočih slovenskih delavcev, ki so za našo stranko mrtvi. Med nje moramo, in jim povedati, da je njih mesto v naši stranki ker s tem bodo pokriti socialisti in narod. Težavno bo delo ali izvršiti ga moramo. Ne smemo pozabiti naše mladinske organizacije, ker mladina je bodočnost naše stranke. Nobena žrtv ne sme biti prevelika za širjenje izobrazbe in organizirati mladino in tudi naše žene, med katerimi je v zadnjem času pricelo tako lepo gibanje zlasti v ljubljanski okolici. Gledate taktike, sem mnenja, da mora biti naše strankino delo posvečeno, delu za demokratizacijo in svobodo. Ne smemo onemati, dokler ne izvojujemo delavstvu enakopravnost v vseh javnih korporacijah, o katere se naše meščanske stranke tako boje demokratizma: Pri vsem tem delu mora imeti stranka popolnoma proste roke.

Sodrug Kopac: Poročevalc nam je pokazal delo. Pri nas se strokovne organizacije lepo razvijajo, a za politično organizacijo smo se premalo zanimali. Strokovnih organizacij se nimamo za vse stanove in marsikdo lahko prispoli k politični organizaciji poleg strokovno organiziranih delavcev. Pozdravljam pa misel ustavnovitev tajnosti, ki bo izvezeno politično organizacijo. V strokovnih organizacijah je tudi potrebna politična zavest. Mladinske organizacije snujejo vse stranke in jim priprejajo zavabe, naša naloga je poleg zavabe tudi izobrazba in navajanje v politično organizacijo. Društvo »Svoboda« naj vzgojuje. Pri vsem pa treba sistematično dela v vseh teh vprašanjih. Strankini prispevki se mu zdi prenizek. Uvede naj se 1. K na mesec. O taktiki pa ni treba mnogo razpravljati. Taktika mora biti v skladu z našimi načeli. Za izvedbo politične organizacije je sedaj ugoden trenutek.

Sodrug Sesek: Strokovna in politična organizacija mora biti eno telo in ena kri. Politična izobrazba je nujna za vse strokovno organizirane delavce. Strankini prispevki 1. K, kakor ga predlagajo sodrug Kopac, se mi zdi previšok. Na Primorskem imamo izobraževalne organizacije (v Trstu Ljudski oder), sem pa mnenja, da bi se morale tudi gospodarske organizacije več brigati za izobrazbo. Gledate deklaracije odobrava stališče predgovornikov.

Sodrug Strav: Idrski predlog imate pred seboj. Izjavljam, da bomo za obe rezolucije glasovali. Idrja se je v bistvu izrekla za deklaracijo, a se strinja z načeli, ki jih je preciziral zbor. Konferenci se je zdele potrebno, da se spravi to vprašanje na razpravo. Gledate prispevki je mnenja, da zadoščajo prispevki 50 vin. na mesec. Vsekakor mora ostati socialno-demokratična stranka na razrednem stališču neoziraje se na meščanske stranke.

Sodrug Golouh: Izjavljam, da mladini pripravljajo posebno izjavo. Z opravilnikom stranke soglašajo. Priznavajo tudi načela, da sodržne sme sodelovati pri meščanskih strankah razen pri kulturnih napravah. Le gledate sedeža izvrševalnega odbora priporoča Trst, ne Ljubljano. — K izvajanjem poročevalca sodr. Cobala, da je poročevalc očividno za centralizem. Vbodoče se bo to moral spremeni. Po mnenju mladincov treba voliti federalistično obliko avtonomnih organizacij. Naše stališče napram Dunaju treba revidirati. Mezdni boji se morajo izvesti neodvisno, kadar je primerna prilika, o katero odločajno doma. Če že omenjam ščlanke v »Napreju«, bi ne bilo treba dati priliko za očitovanja. Clanki, vsi vsaj, niso bili primerji za strankino glasilo. Resolucijo, ki jo predlagajo poročevalci, pozdravljamo. Na vsa tozadovsna vprašanja odgovarjamo, da hočemo federalizem. Sicer pa pozdravljamo nazore, ki so izraženi v rezolucijah.

Sodrug Zore: Po opravilniku dobri krajevna organizacija 10 vin. od prispevka. Priporočam, da se dolci za izvrševalni odbor 10 vin, za krajevne organizacije po 20 vin. Lahko bi tudi gospodarske organizacije prispevale po 5 vin. od člana. Za izobraževalne in mladinske organizacije treba tudi dela in sredstev. Gledate strokovnih organizacij pravi sodrug Golouh, da naj se avtonomizirajo in zvezče federalno. Kaj takega more trditlje kdo ne pozna realnih razmer, kdo ne pozna ščikan, ki jih prenasejo delavci. Razmre gospodarske in socialne zahtevajo, da se le bolj centraliziramo. Tudi med vojno so delavci izvojevali mnogo ugodnosti le s svojimi centralističnimi organizacijami.

Sodrug dr. Tuma: Opozicija se popolnoma strinjam z nimi; novih idej niso prinesli. Strinjam se z nazori sodr. Kopaca glede na taktiko. Poznamo klerikalce, boj z njimi je lahek; edino dobro lastnost imajo, da so bili nekoliko bolj demokratični (sploš. vol. pravica). absolutno nemogoče pa je reagirati z liberalci, ker niso bili nikoli positivisti. Imamo socialnodemokratično in klerikalno stranko, vse drugo je liberalno in neizrazito, naš se imenuje kakorkoli. Ideja deklaracije naj se širi, vprašanje je vitalno glede na narod, na državo, na jugoslovansko soci. dem. stranko. Vlada bi to sama lahko izvedla, če bi razumela položaj: Čehi in Jugoslo-

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 30—, za pol leta K 15—, za četr leta K 750, za mesec K 250. Za Nemčijo celo leto K 33'60, za ostalo tujino in Ameriko K 42—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglas in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Leto II.

vani pa nimajo moči, da stvar izvedejo. Socialni demokrati pa moramo hoditi svojo pot. Mladina se je dotaknila organizacije. Imamo strokovne in politične organizacije. Na Angleškem imajo dobre strokovne organizacije, a politične se je zbudila pravzaprav šele v vojni. Na Francoskem je bila prej politična: duševna, strokovna: tehnična. In ruska revolucija je uspela le zaradi tega, ker je bilo gibanje revolucionarno. Če bo ruska revolucija propadla, bo temu krivo, ker organizacije niso administrativne, izvežbane: manjka strokovnih organizacij, ki bi prevzеле upravo. Te ločene organizacije se morajo seveda sporazumeti. O izjavi, ki je mladini sedaj še ne podajo, govorimo pozneje. (Dalje.)

Politični pregled.

Kdo naj polemizira z zlobnostjo? Surovo polemiko z jezuitično hinavščino je zopet prideljil ljubljanski »Slovenski Narod«. Na njegova izvajanja, da so slovenski socialni demokrati proti deklaraciji, da so za separatni mir, da so ruski boljševiki izdajalci, na vse to pravzaprav ni mogoče reagirati z dostojnim izrazom. Na obrekovanje, na podtikanje izdajalstva, ki je že zdavnaj ovrženo, nam boljševikov ni treba opravljati. In če trdi, da so v Rusiji dobili narodi avtonomijo, vprašamo, ali so jo dobili takrat, ko je vladala ruska buržavija? Ali ni šele socialistična vlada pricela organizaciji Rusijo v narodnostno zvezno državo? In poseben mir? Mi smo za splošen mir, ne za poseben. Toda, če imamo požar na večih krajih, ali ga ne bomo gasili povsod in ga ugasili, kjer

= **Gospodarske reforme v Rusiji.** Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Ljudski komisari so ustavili vsako razdeljevanje dividend zasebnih podjetij in prepovedali trgovino v akcijah tako dolgo, dokler ne bo izdan vladni odlok o nadaljnem nacionaliziranju produkcije in limitacije dividend, ki jih imajo izplačati zasebna podjetja.

= **Proslava neodvisnosti Finske.** Iz Helsingforsa se brzajovalja: Mesto je povodom priznanja neodvisnosti Finske že dva dni in zastavah. Glavni odbor socialistične stranke, ki hoče izreči ruskim tovaršem zahvalo, predlaga slavnostno prireditev, h kateri pričakuje začetnikov iz Rusije.

= **Nemški kancler o vojnih ciljih.** Iz Berlina se brzajno poroča, da bo v prihodnjih dneh prišel državni kancler grof Hertling v glavni odbor nemškega državnega zbora, kjer bo odgovoril v velikem govoru na izjave o vojnih ciljih angleškega premierministra Lloyda Georgeja in predsednika Wilsona.

= **Mirovna pogajanja v Brestu Litovskem.** Korespondenčni urad poroča iz Bresta Litovskega dne 12. t. m.: V zmislu sklepov, storjenih v včerajšnji plenarni seji, sestala so se včeraj popoldne odpoljanstvu avstro-ogrsko, nemške in ruske delegacije ter sklenila, da se takoj ustanovi po ruski delegaciji nasvetovana komisija za rešitev političnih in teritorialnih vprašanj. Komisija se je včeraj sestavila ter takoj pričela svoje delovanje. — V današnji plenarni seji je predsednik avstrijske delegacije grof Czernin v imenu delegacij četverozvezze izjavil, da zavezniki priznavajo ukrajinsko delegacijo kot samostojno delegacijo in kot pooblaščeno zastopstvo samostojne ukrajinske ljudske republike. Formelno priznanje ukrajinske republike kot samostojne države po četverozvezzi se izvrši v mirovni pogodbi. Ljudski komisar Trocij je v imenu ruske delegacije podal izjavo, da Rusija ne ugovarja udeležbi ukrajinske delegacije kot samostojne delegacije neodvisne ukrajinske republike. Ukrainski državni tajnik Holubovic je izjavil, da vzame deklaracijo delegacij četverozvezze na znanje. Na temelju te deklaracije se bo ukrajinska delegacija udeležila mirovnih pogajanj. Potem je bila plenarna seja zaključena.

Dnevne beležke.

— Naročnikom, vseled pasivne rezistence poštnega sobja na Dunaju dobivam naročnine po poštih položnicah še le čez štirinajst dni. Zaradi tega se je morda nekterim naročnikom listi ustavil. Da se vzbodo in to več ne pripeti, prosimo vse naročnike, da nam, po dopisnici naznamo, da so naročnino poslali, če bi lista ne prejeli. Uprava se mora držati reda, da tistim, ki ne pošljajo naročnine, listi ustavi. Papir je drag in ga primanjkuje, zaradi tega lista brez plačne ne moremo pisljati.

— **Shod narodnonaprednih volilcev v Ljubljani.** Včeraj dopoldne se je vršil razmeroma dobro obiskan shod v Mestnem domu, ki bi bil pa lahko še bolje obiskan. Predsedoval je shodu g. dr. Triller, poročal pa je državni poslanec g. dr. Ravnhar. Porocenevalec je jek objektivno razpravljal o političnem položaju monarhije, o krvicah in posledicah vojnih razmer, zlasti je povdral pogubonosno delo § 14., pod katerega začelo se je razvijal absolutizem, reakcija, erorizem, konfiskacija in smrtno odsodbe brez do gnane krivide. Nadalje je poročal govornik o delovanju državnega zbora, zlasti o tem jugoslovenskih poslanstvih. Razpravljal je o pomenu majniške deklaracije za jugoslovanske narode. Govorje o izjavi lorda Georgeja in Wissona, ki oba zahtevala mir s samoodločevanjem narodov. Omenjal je tudi rusko revolucijo in nje vpliv na naše notranje razmere. Socialisti zahtevali takojšen mir, je reklo, kakrišnega pa sam odklanja; a kmalu na to je izrazil željo po skorajšnjem miru in pozdrvilja mirovne delegate v Brestu Litovskem. (Gospod poslanec je pozabil, da smo socialisti demokrati proti posebnemu miru, pač pa za splošen pravičen mir, kakrišnega želi vsa evropska demokracija.) Sledil je poročil g. poslanec o trohnelosti dualizma in o potrebi urejive samoodločevanja narodov. Pozival je vendar, da je složen s svojimi poslanci, ker zmaga je gotova. (Govorniku so poslušali pritičevali) Nato je predlagal g. dr. Novak resolucijo, ki izraža simpatije češkemu narodu ter stremi po samoodločbi našega naroda. G. Kavčič je predlagal še drugo resolucijo, ki pozivajo Jugoslovenski klub, da vztraja na začrtani poti. Resoluciji sta bili sprejeti brez ugovora. — Kakor smo že omenili, je g. dr. Ravnhar poročil tako objektivno in dostojno. To moramo poudariti. Niti z besedico se ni dotaknil domačih strankarskih razmer in ni hotel zbučati strankarske strasti in sovražstva. Niti z besedico ni omenil dra. Šusteršča. Popel se je nad domače strankarsko ter razpravljal le o splošnih političnih in narodnih vprašanjih. Ako bi se liberalna stranka in "Slovenski Narod" ravnal po zgledu poslanca dra. Ravnharja bi bilo skupno delo za skupno narodno korist mnogo laže in ne bez uspehov. Ravnharjev govor je bil prava odsoba "Slovenskega Naroda", ki s svojim izvajanjem ravnost onemogoča skupno delo.

— **"Resnica"** hvali Lenjina in pravi, da je mož, ki zasluži spoštovanje celega sveta. To priznanje je simpatično zlasti za nas, ker nas zaradi Lenjina precej napada slovenska žurnalistika. Povemo pa odkrito, če bi Lenjin vedel, da ga dr. Šusteršči hvali in povzdigne, bi se mu zgabilo, zakaj kdor je hujškal in navduševal za vojno, ni vreden, da izgovarja Lenjinovo ime. Lenjinovo ime bo ostalo z zlatimi črkami zapisano v zgodovini ruske revolucije in svetovne vojne.

— **Trboveljska zgodba in deklaracija.** Sobotni "Slovenski Narod" je zopet zagnal velik vršč. V Trbovljah, pravi, je podpisalo deklaracijo 2283 delavcev in potem nadaljuje svoje radikalno in uničevalno delo, karor je omenjamo na drugem mestu. Da stvar nekoliko pojasnim, moramo povedati o tej stvari nekaj več. Trboveljski liberalci so poslali dva moža

v Ljubljano, ki sta imela s seboj več izjav, za "Naprej" in za druge liste. Izjave so bile brez naslovov in brez podpisov in tudi oba "oža se nista predstavila. Nesreča je pa menda hotela, da sta "Naprej" izročila tisto izjavo, ki je bila namenjena "Slovenskemu Narodu". Tako sklepamo namreč po vsebin; kam sta nesla izjavo za na "Naprej" ne vemo. Obenem sta zahtevala, da naj se izjava priobiči v soboto v "Naprej". Iz vsebine izjave smo posneli, da gre za zavratnost, dvojno neodkritročno igro, izjave v soboto nismo objavili. In res! "Slovenski Narod" je prišel z loparjem, kakor tista čarovnica v Snegulčici. Kaj je pravzaprav? V Trbovljah je podpisalo nekaj delavcev v deklaracijo. In zakaj bi je ne? V Trbovljah bi jo lahko podpisalo 5000 ljudi, ne pa le 2000. S temi liberalci res ni mogoča poštena beseda. Sodruž dr. Tuma je že pred dobrim tednom pojasnil v "Naprej" našo resolucijo. Molčali so kakor grob in v soboto prihajajo zopet z lažmi in podlilkami. In če so delavci podpisali deklaracijo, vpravamo, ali so si s tem tudi zagotovili enakopravnost pri samoodločevanju naroda v zmislu deklaracije. O tem "Narod" molči, obenem pa vodi najrij boj proti demokratičnim nazorom.

— **Vsenemški shod v Gradcu,** na katerem je hotel govoriti znani poslanec Wolf, so grški sedniki razgnali s klici "proč z vojnim hujškačem". Wolf je objubil, da zopet pride v Gradec. Delavci so peti delavcev pesmi. Vmes pa klicali: Poidite v jarko, dajte nam moke in masti. Ne maramo hujškačev.

— **Ustanovni občni zbor mednarodne zveze tržaških in primorskih časnikarjev** (slovenskih, italijanskih, hrvaških in nemških) se je vršil včeraj dopoldne v Trstu. Pametna misel. Tudi podjetniki se tako združujejo v vseh strokah. V obrambo svojih pravic se torej morajo tudi nastavljeni in delavci organizirati mednarodno.

— **Občinstvu na znanje.** Buči ihajo, sedaj slediči minimalni cenik, Enostavno briti 60 vin, briti in česati 80 vin, lase striči s sto em 80 v, lase striči na frizuro 1 K, lase striči na pokončno frizuro 1 K 20 vin, brado striči 1 K, brke izvleči ali v zavezko dati 20 vin, lase žgati 1 K, glavo briti 2 K, gavo umiti 1 K, lase osušiti s sušilnim aparatom 40 vin.

— **Železniški promet v zaledju.** Železniško ministrstvo je odredilo, da se v zaledju prepusti blago v kos h kot briozovno in tvarno bag. Ker pa bi prišlo pri preobširni uporbi te odredbe zopet do težkoč, je ručno potrebno, da se oddaja res le ručno blago na železnicu.

— **Učitejske draginjske doklade.** O teh se je že precej pisalo. Kar pa posebej treba primiti, je dejstvo, da do danes — 11. januarja — še niso izplačali niti državnih draginjski dokladi učiteljem penzionistom na dželci. A kaj pravim doklad, niti določenega pred ujema ne! To je škandal! Mir misli merodajna gospoda, da učitelji penzionisti niso potreben? Videl sem na svoje oči s volosaga takega starčka, vsled nedostatne hrane upadelga in onemoglega, kako je v borni ponošeni obletki in pošvrdah čevljih sam po vasi od hiše do hiše z naramnikom na hrbi in z lončkom v roki iskal živil: krompirja, korenja, repe, mleka. A zaman! Povod ista pesem: "Ni mamo, ali imamo malo, nimamo na prodaj!" Kmet je po nekod trdosten nevhaleuze! Stopil sem tudi v stanovanje tega učitelja — penz on sta trpina: zatohia kmečka podrtja, vse vlažno, stene leta nepobeline, podovi segniti, stanovale mišim in šcurkom. Povod vse krči po popravah, katerih skupški gospodar ne izvršuje. Iu za tako grobenco mora plačevali 224 kron na leto! Pa se zadovoljen mora biti, ker stanovanja niso v vojnem času na ponudbo in seltv. stane denar! Kje vseti, da ne bi kradel? Prav ta inteligentni starček mi je pravil, da mora z avemarijo v postelji, ker nima drva, da bi si kuril že tak slabopeč in ne svečave da bi pisal in bral zvečer. Ni ne sveč, ne petroleja ne vžgalci! Puti ževal se mi je tudi gledel a rovio, cij kega postupana, ki mu dovoljuje premalo živil. Tako n. pr. za dve osebi k večjemu po 14 kg moke na mesec, a še ta je v decembri popolnoma izposta, a, da niti božičnih praznikov ni imel gnijžaja kroha! Za ta mesec pa je mesto dobil 1 m pol kg moke. Strašna bedal Kje pa živimo? Mari na Tuščem, da je kaj takega mog ce? it ob teh grozovih razmerah, ob katerih opazovalcu niti zastaja po živih, izvsta gospoda se zadiže izplačilo draginjskih dokladov, oziroma predujina. Slovajti vseh čarnih jezikov nimajo izraza, ki bi po vrednosti označil postopanje gospode, ki so tega krivi.

— **Upnikom »Glavne posojilnice«.** Konkurz se bliža svojemu koncu. Sedaj se izdeluje razdelilni načrt, ki utegne biti začetkom meseca marca dokončan in pri sodišču razpoložen. Ker poteka od pričetka konkurza že sedmo leto, so se zgodile medtem naravno pri upnikih in vlagateljih, ki so svoje terjative priglasili, prenovele izpremembe. Nekateri vlagatelji so umrli in so na njihovo mesto stopili dediči; drugi so se medtem preselili oziroma izpremenili svoj naslov; odstopili svoje terjative drugim; nekateri so imeli svoje knjižice založene pri denarnih zavodih, in jih vzel medtem nazaj; nekateri so si izvolili drugega pooblaščenca. Vse te izpremembe se bodo mogle pri razdelilinem načrtu upoštevati, samo v tem slučaju, če bo podpisani pravcočasno zvedel zanje, drugače se bo moral konkurzna kvota izplačati tistem, ki je terjatev pri sodišču priglasil, ali pa se bo moralna sodna založiti. Da prihramen torek upnikom nepotrebitne sitnosti in stroške, svetujem, da vsakdo, pri katerem se je primerila kako izprememba, to meni naznani in izkaže vsaj do konca meseca januarja t. l. Sporočilo je treba na vsak način tudi številko vložene knjižice. — Dr. Oton Fettich — Frankheim, odvetnik v Ljubljani, Sodna ulica št. 11.

— **72 milijard državnih dogovorov.** Na enketi za melioracije dne 11. t. m. je poročil sekcijski šef dr. v. Grimm, da bodo znašali državni dogovi konči četega vojnega leta, to je 30. junija 1918 okrog 72 milijard, to je na vsako osebo 2473 K. Odplačevanje in obrestovanje bi znašalo na leto 4335 milijonov krov.

— **Zvišanje cen tobačnih izdelkov.** Zvišanje stopi v veljavo najbiže 15. januarja. Nove

cene bodo: regala media 50 vin, trabuka 44 v, britanca 36 vin, viržinka 24 vin, kuba 23 vin, brazil-viržinka 18 vin, portoriko 16 vin, kratka 12 vin. Cigarete: egipčanka 16 vin, šper 6½ v, fini ogiski tobak 2 K 50, hercegovina (25 gramov) 1 K 80 vin, fini turški tobak 3 K, tobak za pipi 14 vin. Obenem bodo dobivale tobakne skorje za 50 odstotkov manj tobaka.

— **Tiskarska stavka v Zagrebu.** Zagrebški listi od preteklega četrtka ne izhajajo več. V vseh Zagrebških tiskarnah so omenjenega dne priceli stavki pomožni delavci. Ker ni prišlo do sporazuma, so lastniki ustavili delo. Obrtna oblast posreduje, dosedej brez uspeha.

— **Za povrnitev internirancev, konfirmancov in beguncov.** Da so onim osebam, ki so bile internirane ali konfirmante, pa so sedaj izpuščene na svobodo, ter beguncem omogoči, da se čim prej povrnejo v svoja stara bivališča, se je odločitev v vseh tozadovih prostih povrnila posebnim komisijam, ki bodo sestavljene iz zastopnikov pristojne deželne politične oblasti in pristojnega armadnega poveljnega štaba. Te komisije bodo reševale nove poteze, ki jemajo v ponočen pretres tudi one proste, ki so bile že odbite ter onim osebam, ki se jim duvoli vrati v stara bivališča, izdajajo tudi potne liste. — V slučaju, da vrtnite ne bi bila dovoljena, se more požadeta stranka prizeti na ministerstvo notranjih zadev. — Komisija za Primorsko se sestane prihodnje dan v Tistu ter svoje delo reši v najkrajšem času.

Vojna.

Dunaj 12. januarja. (Kor. urad) Uradno se razglasja: Na ruski fronti premirje. Na italijanskem bojišču je položaj nespremenjen. — Š. f. generalnega stava.

Berlin 12. januarja. Wolffov urad poroča iz glavnega stava: Na zapadnem bojišču je bilo bojni delovanje omejeno na boje minometačev v raznih odsekih fronte. Na italijanskem in na makedonskem frontu je položaj neizmenjen. Na russki fronti nič novega. — Pl. Ludendorff.

Dunaj 13. januarja. (Kor. urad) Uradno se razglasja: Na obenih straneh živih in topovski ogenj. — Š. f. generalnega štaba.

Berlin 13. januarja. Wolffov urad poroča iz glavnega stava: Vzhodno od Armentieres in v okolici Lensa živih vojnih bojev. Na vzhodnem bojišču se počasi pritičajo ameriški in angleški artiljeriji. Tudi v ostalih odsekih običajno artiljerijsko delovanje. Severno od Reimsa smo močne francoske izvidne oddelke v bližinskem boju zavrnili. Južnozadno od Ornes smo uspešno podjetju vjeli znatno število Francovov. Na višinah ob Mozi od časa do časa topniki ogenj. V zračnem boju smo sestrelili včeraj 6 sovražnih letal in 2 prizvena balona. Na makedonskem frontu je položaj neizmenjen. Na russki fronti nič novega. — Pl. Ludendorff.

Aprovizacija.

Premog za kuho na rumene izkaznice se bodo oddajal po slednjem redu: Na vsak odrezek rumene izkaznice št. 2 se dobi 50 kg prenoga, ki stane 3 K 50 vin. Stranke se opozarjajo, naj se strogo drže objavljenega reda, ker se po končani prodaji ne bodo dobili več prenoga na drugi odrezek. — Na izkaznice za I. okraj se dobi prenog pri gosp. Strupiju, Radeckega cesta 14 in sicer: Na št. 1 in 2 dne 16., na št. 3 in 4 dne 17., na št. 5 in 6 dne 18., na št. 7 in 8 dne 19. januarja popoldne. — Na izkaznice za II. okraj se dobi prenog: a) pri gosp. Pleškotu, Hrenova ulica št. 12 in sicer: Na št. 1 dne 16. jan. dop., št. 2 dne 16. pop., št. 3 dne 17. dop., št. 4 dne 17. januarja pop.; b) pri gosp. Komarju, Krakovska ulica št. 13 in sicer: Na št. 5 dne 16. dop., na št. 6 dne 16. pop., na št. 7 dne 17. dop., na št. 8 dne 17. pop., na št. 9 dne 18. jan. dop., na št. 10 dne 18. pop., na št. 11 dne 19. dop., na št. 12 dne 19. pop., na št. 13 dne 21. januarja dop. — Na izkaznice za III. okraj se dobi prenog pri gosp. Richterju, Trnovska ul. št. 8 in sicer: Na št. 1 dne 16. dop., na št. 2 dne 16. pop., na št. 3 dne 17. dop., na št. 4 dne 17. pop.; b) pri gosp. Komarju, Krakovska ulica št. 13 in sicer: Na št. 5 dne 16. dop., na št. 6 dne 16. pop., na št. 7 dne 17. dop., na št. 8 dne 17. pop., na št. 9 dne 18. pop., na št. 10 dne 19. dop., na št. 11 dne 20. pop., na št. 12 dne 21. pop., na št. 13 dne 22. jan. dop. — Na izkaznice za IV. okraj se dobi prenog v mestnem skladilšču pri Narodnem domu. Premog za ta okraj se plača na mestnem magistratu, srednja hiša, pritličje, dne 15. jan. 1918. od 8. do 12. in od 3. do 6. ure ter se ga dobi dne, ki bodo zabeleženi na potrdilu o plačilu premoga. — Na izkaznice za V. okraj se dobi prenog: a) pri gosp. Uherju, Slomškova ulica št. 12 in sicer: Na št. 1 dne 16. dop., na št. 2 dne 16. pop., na št. 3 dne 17. dop., na št.